

Protocol: reinigen en ontsmetten

In opdracht van het Ministerie LNV, de Stuurgroep bigvitaliteit en de Partners bigvitaliteit is onderzoek gedaan naar de succesfactoren voor een goede bigoverleving. Op basis van een uitgebreide enquête is een **checklist bigvitaliteit** opgesteld. Het protocol reinigen en ontsmetten hoort bij deze checklist en geeft tips en adviezen over reinigen en ontsmetten van afdelingen en de centrale gang.

Een goede hygiëne is onmisbaar bij de bestrijding van bacteriële ziektes en virussen. Een goede hygiëne begint met een goede, lees: 'effectieve', reiniging en ontsmetting. Dit geldt voor zowel de afdelingen als de centrale gang. Dit protocol beschrijft in werkvolgorde de belangrijkste factoren voor een goede reiniging en ontsmetting.

U werkt met chemische middelen. Denk daarom ook aan uw eigen gezondheid en dat van uw personeel door het dragen van beschermende kleding en accessoires, zoals spuitpakken, beschermende bril en mondkapjes. Voor vragen over inweek- en reinigingsmiddelen kunt u onder andere terecht op de website www.ctgb.nl en www.nvz.nl. Hier is ook informatie te vinden over de veiligheid van de producten voor mens, dier en milieu. Sommige infectiemiddelen kunnen resistentie induceren bij bepaalde bacteriën (zie rapport [Resistentie door desinfectantia](#), Gezondheidsraad 2016).

1. Droge reiniging

- Zet de ventilatie gedurende het hele proces op maximaal voor afvoer van kiemen.
- Verwijder restanten mest, strooisel en voer uit de hokken en gang(en) vóór natte reiniging (bezemschoon maken).

2. Inweken

- Gebruik **warm water**. Met koud water en een reinigingsmiddel krijg je de hokken en gangen onvoldoende vetvrij.
- Maak alles **vetvrij**. De laag die op de vloer en andere materialen achterblijft, bestaat uit huidschilfers, etensresten en mest. Dit is een vette film.
- Vergelijk het inweken van varkensstallen met het afwassen van een mayonaiselepel: bij het inweken met alleen water krijg je het niet vetvrij.
- Gebruik een **inweek- of reinigingsmiddel** om in het vuil door te kunnen dringen.
- Gebruik bij voorkeur een lang-hechtend **schuimmiddel** (dit geeft een goede controle of alle oppervlakten geraakt zijn en het schuim krijgt hiermee voldoende tijd om al het vet goed op te lossen).
- Er zijn specifieke middelen voor specifieke kiemen en gewenste inweektijd.
- Volg de door de fabrikant voorgeschreven dosering en **gebruiksaanwijzingen**. Voorkom opdrogen van het inweekmiddel.
- Breng het inweekmiddel van **beneden naar boven** aan (anders krijg je lopers).

3. Reinigen

- Schoonspuiten met water en hogedrukspuit.
- Gebruik, wanneer mogelijk, **heet** water van minimaal 65°C (ontvet beter).
- Reinig ook moeilijk bereikbare plaatsen! Achter voerbakken, in hoeken, onderkanten van hokafscheidingen, etc.
- Controleer de gereinigde afdeling op kritische punten, daar waar dieren direct mee in contact komen (voerbak, drinkbak, vloer, hoeken en onderkant hokafscheiding).

4. Ontsmetten

Vorbereiding

- Afdeling moet **drupvrij** zijn en er mogen **geen plassen** liggen; deze verlagen de concentratie van het gebruikte middel.
- Voer overtollig water zo nodig af met bijvoorbeeld een vloertrekker. Daarmee worden micro-organismen, zoals wormeieren, afgevoerd.
- Versnel, wanneer nodig, de droging met hete lucht. Let op: met indrogen van water blijven micro-organismen achter!
- **Wacht** minimaal **drie uur** na reinigen omdat (mist-)deeltjes zolang in de lucht blijven hangen. Maximaal blijven ventileren kan dit proces verkorten.

Uitvoering

- Juiste **concentratie** is essentieel!
 - Volg de door de fabrikant voorgeschreven **dosering en gebruiksaanwijzingen**.
 - Controleer eens de concentratie: gebruik een indicatorpapier (niet bij schuim) en/of meet de gebruikte hoeveelheid water per uur of afdeling en bereken daarmee de gebruikte dosering.
 - Maak altijd een **verse oplossing** en gebruik nooit restanten van voorgaande keren: het gebruikte middel verliest zijn werking als het eenmaal opgelost is!
- Beste toepassingsmogelijkheden zijn: vernevelen of schuim.
- Houd rekening met de werkzaamheid van het middel (werking tegen specifieke kiemen en bij bepaalde temperatuur van het water). Naspoelen na het ontsmetten is nodig.
- Spoel voer- en drinkbakken nadien altijd uit! Deze zijn namelijk een verzamelputje van de gebruikte oplossingen, die door de dieren opgenomen kunnen worden.
- Controleer periodiek met Rodac plaatjes. Dit kan via uw dierenarts.

5. Drogen

- Voor opleg moet de afdeling goed **droog** en op de **juiste temperatuur** zijn. In een natte omgeving kunnen kiemen eenvoudig overleven. Beste droging is **minimaal vier dagen leegstand**. U kunt dit eventueel verkorten met gebruik van hete lucht.

6. Vóór opleg dieren

- Doorspoelen **waterleiding**.

Het protocol reinigen en ontsmetten is opgesteld door Wageningen Livestock Research, De Varkenspraktijk, VGTZ, AdVee Dierenartsen, Varkensartsen, De Oosthof Dierenartsen, SUVITA Varkensartsen, Lintjeshof Dierenartsen, Dierenartsencombinatie ZuidOost en de KNMvD vakgroep 'gezondheidszorg varken' met medewerking van hygiënespecialist Arjan Wermink in opdracht van en gefinancierd door het Ministerie LNV, de Stuurgroep Bigvitaliteit en de Partners Bigvitaliteit.

Het protocol is te downloaden onder 'Producten en diensten' op www.vicsterksel.nl en onder dossier 'Bigvitaliteit' op www.varkensnet.nl.